

2010: Balanç d'un any

Cèsar Blanché

L'any 2010 va iniciar-se com l'any internacional de la diversitat biològica, com a punt d'inflexió en el context del "Compte enrere 2010", amb l'objectiu de deturar la pèrdua de biodiversitat a escala mundial. Si bé s'han aconseguit progressos significatius, propiciats per l'efemèride, encara som lluny d'haver revertit la situació de manera satisfactòria.

El compromís *Countdown 2010*, impulsat per la UICN i el CBD, va ser signat de manera solemne per diverses organitzacions no-governamentals, per països de tot el món i, al nostre país, per la Generalitat de Catalunya i diversos ajuntaments en els anys immediatament anteriors i, al llarg de l'any, diversos actes i activitats s'han anat succeint per recordar públicament el compromís conjunt de deturar la pèrdua de biodiversitat. Hom no pot pas negar l'esforç dut a terme per tota mena d'entitats per fer present a l'esfera pública la situació crítica de la diversitat biològica i la necessitat de fer-hi front i, tot i les dificultats de situar un nou tema entre els que acaparen l'interès mediàtic i el polític, podem considerar un èxit relatiu que s'hagi aconseguit parlar-ne i posar damunt la taula i el coneixement ciutadà en general la preocupació per la conservació de les espècies i els hàbitats. La campanya, unificada sota el logotip de l'any internacional 2010, doncs, pot ser considerada un èxit moderat en els aspectes de conscienciació i de difusió i de coordinació d'esforços per a la catalogació (per exemple, la [primera avaluació mundial sobre estat de conservació de la flor](#) a o el [primer llistat exhaustiu de plantes del món](#), aparegut en els darrers dies) . Una altra cosa són les consecucions concretes que afecten la conservació efectiva de la biodiversitat a les diverses escales.

Els objectius d'aconseguir deturar en xifres verificables la pèrdua d'espècies i d'ecosistemes a

tot el món no han estat atesos i els propis responsables de Nacions Unides han reconegut, amb impotència, un cert fracàs; les diverses cimeres mundials han anat reduint l'abast dels objectius i els acords i s'ha revelat, en tot cas, que a la vista de les dificultats per canviar els patrons de l'explotació dels recursos naturals i d'ús del territori, l'obtenció de fons i crèdits per preservar el màxim possible de superfície terrestre amb elevats valors naturals és el camí realista que cal impulsar i que, en alguns països, s'ha iniciat, sobretot amb la col·laboració entre països rics i països del tercer món. L'esclat de la crisi econòmica mundial, si bé ha comportat una certa reducció de la intensitat de les transformacions ambientals, també ha tingut com a conseqüència una retracció dels fons econòmics destinats a la conservació de la biodiversitat.

Al nostre país, el decurs de l'any 2010 també ha estat una trajectòria de clarobscur en conservació de flora. Del costat positiu, hem de constatar la consolidació d'un sector de professionals, científics, organitzacions no governamentals i de la pròpia administració, compromès en la conservació de les plantes, que, si mirem només quatre o cinc anys enrera, ha significat un avenç molt notable, que enguany s'ha pogut fer visible durant la celebració de les II Jornades Catalanes de Conservació de Flora (Barcelona), com a resum i aparador de moltes altres fites. Només per citar-ne algunes, podem esmentar els nous espais naturals preservats, la dedicació de recursos humans específics a conservació de flora, l'inici del funcionament de la Comissió Assessora de flora amenaçada de Catalunya, la inclusió de normes de preservació de plantes en els plans especials aprovats (La Garrotxa, les planes de Lleida, els Aiguamolls de l'Empordà), l'extensió pel territori de grups que localment fan tasques de seguiment de flora, d'erradicació d'espècies invasores, de recol·lecció de granes per a conservació exsitu i moltes altres. Especialment destacables són les iniciatives de planificació: s'han iniciat programes o s'han començat a redactar estratègies de conservació de la flora als Parcs Naturals de Catalunya (reunió de Solsona de principis d'any), a les comarques gironines (impulsat per la delegació de Girona del DMAH), de diversos parcs naturals (la més recent, al Montseny, a les darreres setmanes de l'any). També els instruments disponibles han estat completats gràcies a la publicació, enguany, de la nova edició del Llibre Vermell del País Valencià i de l'esperat Llibre Vermell de Catalunya. El Premi de Medi Ambient de 2010 ha recaigut, mersecudament, en J. Vigo, per primer cop, provinent de l'àmbit de la Botànica.

Al costat d'aquestes fites aconseguides, però, hem de remarcar les dificultats de tota mena amb què aquestes iniciatives s'han d'enfrontar. La crisi econòmica segurament en pot explicar unes quantes, començant per les limitacions de recursos destinats des de les administracions i les institucions de recerca (tant públiques com privades). D'altres provenen de la manca d'una estratègia consensuada i comuna, que permeti la més gran eficàcia de les accions que s'emprenen, evitant repeticions innecessàries i sumant tots els esforços en la mateixa direcció, cosa que no passa encara i d'altres, encara, a que no s'ha atès una "velocitat de creuer" suficient per garantir una dinàmica de conservació que hagi permès recuperar el terreny perdut en els darrers vint anys; així, la preservació efectiva de les espècies sobre el territori amb mesures concretes i actives per part de les administracions responsables no ha passat de les beceroles: dos anys i mig després de la publicació del Catàleg de flora amenaçada de Catalunya (decret 172/2008), encara no s'ha promulgat cap pla de recuperació de les espècies que hi són incloses i, més encara, la destrucció d'hàbitats o de poblacions d'espècies amenaçades continua, ni que estiguin llistades com a protegides (com ara el de *Silene ramossissima*

després de la presència massiva de vistants a la “Saloufest”), a manca del desplegament operatiu de vigilància i de protecció efectiva de les espècies llistades legalment. L’extensió social de la necessitat de preservar la biodiversitat tampoc no ha atès una amplitud suficient.

Probablement, la traducció en mesures concretes de la protecció establerta per llei (que vol dir, també, recursos econòmics i humans) i la preparació d’una estratègia catalana de conservació de flora (demanada com a conclusió de les II JCCF), que assegurí una priorització de les actuacions i l’aplicació de bases científico-tècniques adequades a la preservació de les espècies amenaçades són els reptes que el 2010 ens ha deixat pendents i que són feines que ens esperen per al 2011.

pdf/handle/citació

- [Accés a la versió pdf](#)
- URI : <http://hdl.handle.net/2445/17483>